

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Ing. L. Š., Ph.D.**, zastoupený Mgr. Janem Švárou, advokátem se sídlem Duškova 164, Praha 5, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2015, č. j. 41 A 67/2014 – 65,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2015, č. j. 41 A 67/2014 – 65, byla zamítnuta žaloba podaná žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 7.7.2014, č. j. KUZZL-35824/2014, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Otrokovice, odbor přestupkový a exekuční (dále jen „městský úřad“) ze dne 19.5.2014, č. j. PŘE/22560/2014/ZJU, kterým byl stěžovatel uznán vinným, že dne 21.7.2013 ve 14:50 h v obci Spytihněv na místní komunikaci u firmy Cemex Sand, k. s. vedoucí mezi jezem a silnicí III/49724 jako řidič osobního vozidla zn. Audi Q7 RZ X se při jízdě ve směru od jezu plně nevěnoval řízení tohoto vozidla a narazil jeho pravou přední částí do levé zadní části zaparkovaného vozidla zn. Ford Focus RZ X majitele Mgr. M. K., čímž porušil ust. § 5 odst. 1 písm. b) a § 47 odst. 3 písm. b) a zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) a dopustil se tak přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) citovaného zákona. Dále byl stěžovatel uznán vinným, že v tutéž dobu na místě střetu nezastavil a z místa nehody ujel, čímž porušil ust. § 47 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. i)

bodů 1 citovaného zákona. Dále byl stěžovatel uznán vinným, že po výše popsané události nehodu neoznámil Policii ČR, což bylo jeho povinností, jelikož došlo k poškození vozidla zn. Ford Focus RZ X, čímž porušil ust. § 47 odst. 3 písm. b) a odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. i) bodu 2 citovaného zákona. Dále byl stěžovatel uznán vinným, že dne 21. 7. 2013 kolem 15:00 h v obci Spytihněv v místní části „Bezedné“ po výše popsané události jako řidič, který byl podezřelý ze zavinění dopravní nehody, odmítl po ústní i písemné výzvě Policie ČR dopravního inspektorátu Zlín podrobit se dechové zkoušce a v případě pozitivního zjištění i lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem, čímž porušil ust. § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. d) citovaného zákona. Proto mu byla za přestupek nejprísněji postižitelný uložena pokuta ve výši 30.000 Kč a zákaz činnosti na dobu 12 měsíců spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že s ohledem na skutkové okolnosti bylo třeba řešit otázku, zda stěžovatelova omluva z nařízeného jednání byla včasná a řádná a zda se jednalo o omluvu důvodnou. V případě, což nikdo nezpochybnil, že došlo k poruše stěžovatelova vozidla na cestě z Prahy do Otrokovic k ústnímu jednání nařízenému městským úřadem v přestupkovém řízení na 6. 11. 2013 ve 13:00 h a vozidlo se tak stalo nepojízdným, pak pokud by se stěžovatel včas a řádně omluvil, jednalo by se o omluvu důvodnou. Dále krajský soud posuzoval, zda stěžovatelova omluva byla řádná a včasná. Jak sám stěžovatel uvedl, na městský úřad se uvedeného dne nedovolal, ač se o to pokoušel, neboť to bylo mezi 17:00 a 18:00 h. Je tedy jisté, že telefonicky se neomluvil. Pokud tvrdil, že se dne 6. 11. 2013 omluvil e-mailem v 17:47 h, žádná taková omluva se ve správním spise nenachází. Krajský soud uvěřil, že taková omluva se do dispozice městského úřadu 6. nebo 7. 11. 2013 nedostala, protože správní orgán neměl sebemenší důvod ji zamlčovat. Stejně tak krajský soud uvěřil, že omluvu prostřednictvím e-mailu správní orgán viděl poprvé jako součást odvolání, k němuž byla připojena. Ve správním spise byla před vydáním prvostupňového rozhodnutí jediná omluva, a to ze dne 11. 11. 2013, doručená městskému úřadu následující den, jejíž součástí bylo i potvrzení autoservisu AMODO, s. r. o. o poruše stěžovatelova vozidla dne 6. 11. 2013 a jeho odtahu do autoservisu s tím, že porucha vozidla byla nahlášena zhruba v 11:00 h. Krajský soud se tedy ztotožnil se stanoviskem krajského úřadu, že omluva stěžovatele z jednání dne 6. 11. 2013 nebyla řádná a včasná. I podle jeho názoru bylo v možnostech stěžovatele, aby poté, kdy došlo k poruše jeho vozidla a byl zajištěn jeho odtah zpět do Prahy, se postaral o to, aby dal městskému úřadu vědět, že se k nařízenému jednání nedostaví, z jakých důvodů a požádal o jeho odročení. Přesto, že mu nefungoval v důsledku vybité baterie mobilní telefon, měl takovou možnost již při cestě zpět do Prahy, kdy mohl např. požádat pracovníka autoservisu, aby mu zapůjčil k tomuto účelu mobilní telefon nebo ho požádal, aby zastavil u nejbližší čerpací stanice a tam si mohl zatelefonovat, což by bylo v čase, kdy byla na městském úřadě pracovní doba. I pokud by toto stěžovatel neučinil, měl tuto možnost po příjezdu do autoservisu v Praze, což vzhledem k tomu, že porucha vozidla byla nahlášena v 11:00 h, bylo určitě rovněž ještě v pracovní době na městském úřadu. Ani jednu z těchto možností stěžovatel nevyužil a pokud uvedl, že omluvu zaslal e-mailem až se dne 6. 11. 2013 dostavil domů, bylo by podle krajského soudu zcela běžné, normální a logické, aby se následující den telefonicky informoval na městském úřadu, zda se jeho omluva dostala do dispozice správního orgánu. Stěžovatel však nic takového neučinil a

pokračování

zvolil vyčkávací taktiku a čekal, co se bude dít dál. Krajský soud se také ztotožnil s krajským úřadem v tom, že bylo vhodné, aby městský úřad na omluvu z 11. 11. 2013 nějakým způsobem reagoval, což se nestalo. Nicméně tato nečinnost žádnou nezákonnost rozhodnutí nezakládá. Ani to, že městský úřad vydal rozhodnutí o přestupku až po půl roce od nařízeného ústního jednání, nemůže zakládat nezákonnost rozhodnutí, i když podle ust. § 6 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) vyřizuje správní orgán věci bez zbytečných průtahů. Pokud se stěžovatel domníval, že městský úřad je nečinný a chtěl, aby bylo ve věci rozhodnuto, měl možnost využít postup podle ust. § 80 správního řádu. Stěžovateli ale vyhovovalo, a to s ohledem na možnou prekluzi podle ust. § 20 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), že ve věci není rozhodnuto. Podle názoru krajského soudu mohl městský úřad v dané věci jednat bez přítomnosti stěžovatele, aniž by porušil zákon a skutkový stav zjistil řádně.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. V kasační stížnosti uvedl, že jak v odvolání, tak v žalobě poukazoval na účelový rigidní formalismus spočívající ve snaze krajského úřadu za každou cenu zlegalizovat postup městského úřadu, jehož zákonnost stěžovatel napadl. Krajský soud se pak ztotožnil se stanoviskem krajského úřadu, aniž by se s argumenty stěžovatele obsaženými nejen v žalobě, ale i ve vyjádření ke stanovisku krajského úřadu k podané žalobě vypořádal. Z odůvodnění napadeného rozsudku je přitom zjevné, že krajský soud údajnou opožděnost, a nikoliv řádnou omluvu, dokládá skutečnostmi, které stěžovatel považuje za malicherné s určitou dávkou schválnosti, resp. snahy ho za každou cenu poškodit. V žádném případě ne takového rázu, které by byly s to zamítavý rozsudek kvalifikovaně odůvodnit. Stěžovatel v odvolání a v žalobě uvedl skutečnosti, ze kterých vyplývá, že si počínal poměrně velmi svědomitě. Když se mu porouchalo vozidlo, okamžitě kontaktoval příslušný autoservis se žádostí o pomoc. To, že nejdříve netelefonoval správnímu orgánu je logické i pochopitelné, když se jednak v poměrně značném časovém tlaku (vzhledem k ostatní vozidlům projíždějícím kolem poměrně značnou rychlostí) snažil dobu této nebezpečné situace zkrátit pokud možno na minimum, a kdy mu jednak nebylo zřejmé, o jak závažnou poruchu jde. V danou chvíli tak nebylo účelné městský úřad kontaktovat. Následně došlo k vybití jeho mobilního telefonu. O stěžovatelově svědomitém přístupu svědčí i to, že kontaktoval městský úřad ve stejný den prostřednictvím e-mailu. Stěžovatel si nedokáže vysvětlit, jak je možné, že tato e-mailová zpráva není součástí správního spisu, když ji má evidovanou jako řádně odeslanou. Z jakého důvodu na tento e-mail městský úřad nereflektoval, resp. co bylo skutečným důvodem, není stěžovateli známo. I za situace, pokud by se e-mailová zpráva do dispozice správního orgánu, např. z důvodu antivirové ochrany, nedostala, nebyla ani tato skutečnost důvodem bez dalšího odmítnout stěžovateli uplatnění jeho práv. Odvozovat právě a jenom na základě uvedených skutečností (nefunkčnost mobilního telefonu a nereflektování zasláné emailové zprávy), že omluva nebyla řádná a včasná, a upřít stěžovateli jeho zákonná práva, je neudržitelné. Z časové chronologie je zřejmé, že k odeslání e-mailové zprávy došlo dne 6. 11. 2013 v odpoledních hodinách s tím, že stěžovatel v souladu s obsahem této zprávy, jakmile to bylo možné, zaslal městskému úřadu dne 11. 11. 2013 (tedy po víkendu) omluvu formou doporučeného dopisu s potvrzením autoservisu o poruše vozidla, které s ohledem na nepřítomnost jednatele společnosti AMODO, s. r. o. nemohl sehnat dříve. Krajský soud stěžovateli vytýká, že měl následující den městský úřad

telefonicky kontaktovat s tím, zda mu e-mailová zpráva byla doručena, ale byl to naopak městský úřad, který měl-li pochybnosti o zaslání e-mailu poté, co mu byla omluva v listinné podobě doručena, si měl tento e-mail od stěžovatele vyžádat. Stěžovatel odmítl účelové tvrzení krajského úřadu a krajského soudu, že mu časová prodleva způsobená městským úřadem vyhovovala. Toto tvrzení považuje za nehorázné a klade si otázku, jak si oba subjekty mohly něco takového dovolit. Na jedné straně je stěžovateli vyčítáno, že v inkriminovaném okamžiku měl jednat v řádu minut a na druhé straně krajský úřad i krajský soud považují za normální a pochopitelné, že městský úřad ve věci nekoná po dobu více jak půl roku. Zjevně asi přehlédly, že správní orgán není ve vztahu ke stěžovateli žádnou vrchností, ani nadřízeným, kterého by musel o něco prosit. Podstatou merita věci je alibismus správního orgánu, který v době, kdy začal být činný, zjistil, že nařídít nové ústní jednání již s ohledem na možné uplynutí jednoroční prekluzivní lhůty nestíhá. Proto letargii městského úřadu vystřídala urputná snaha „to ještě stihnout“. Za tímto účelem po podání odvolání správní spis bleskově odeslal krajskému úřadu s tím, že ve věci musí být rozhodnuto skoro obratem. Krajský úřad také velmi rychle vydal rozhodnutí. Komicky pak vyznívá jeho vyjádření u soudního jednání, že se odvoláním velmi důkladně zabýval. Malicherný přístup krajského úřadu a krajského soudu je zřejmý i z toho, co všechno měl stěžovatel učinit pro to, aby městský úřad okamžitě informoval o poruše svého vozu. U soudního jednání stěžovatel poukázal na to, že po něm nelze požadovat, aby bral jiným osobám telefony ve snaze městský úřad kontaktovat, a obíhat za tímto účelem restaurace či benzínové čerpací stanice či si počínat jinak jako James Bond s tím, aby mu někdo půjčil mobilní telefon. Podle stěžovatelova přesvědčení byla jednou z příčin, potažmo zřejmě jediná, konání či spíše následného nekonání městského úřadu, jeho pohodlnost, neboť za situace, kdy se dne 6. 11. 2013 dostavili k jednání všichni svědci, městskému úřadu se již fakticky nechtělo tuto proceduru opakovat. Toto je zřejmé i z odůvodnění napadeného rozsudku, kde se uvádí, že „...žalobce nic takového neučinil, ač věděl, že k nařízenému jednání je předvoláno šest svědků.“ V tomto ohledu je také zjevná účelovost argumentace údajným nedohledáním předmětné e-mailové zprávy. Stěžovatel nehodlal polemizovat o tom, zda šestiměsíční prodlení ve správním řízení založilo nezákonnost, které se dovolává. Za podstatnou označil skutečnost, že toto časové prodlení fakticky nejen městský úřad, ale i krajský úřad konat protiprávně donutilo, a že krajský soud v takové činnosti protiprávnost neshledal. V této souvislosti stěžovatel poznamenal, že měl předvídat nezákonnost meritorního rozhodnutí krajského soudu již v okamžiku, kdy se seznámil s odůvodněním jeho usnesení ze dne 1. 9. 2014, č. j. 41 A 67/2014 - 27, že se žalobě nepřiznává odkladný účinek. Na základě jeho zdůvodnění bylo právnímu zástupci stěžovatele jasné, jak krajský soud ve věci rozhodne, a to dokonce v době, kdy neměl ještě ani k dispozici vyjádření krajského úřadu k podané žalobě a stěžovatelovo stanovisko k tomuto vyjádření. Marne se stěžovatel snažil krajský soud přesvědčit, že předmětem řízení není fakticky potvrdit jeho vinu za spáchání předmětného přestupku, ale zhodnotit, zda postupem městského úřadu, a následně krajského úřadu, nedošlo k porušení jeho práv jako účastníka správního řízení, a že se jedná o dva různé aspekty, které není možné zaměňovat či spojovat, neboť otázka viny či nevinu předmětem řízení iniciovaného na základě žaloby není. Krajský soud si o stěžovateli obrazně řečeno udělal obrázek v tom smyslu, že se jedná víceméně o gaunera, jehož vina je přece jasná, ohrožujícího všechny kolem, kterému je třeba dát řádně za vyučenou, tak jaképak zdržování s nějakými jeho právy ve správním řízení (přítomnost stěžovatele u ústního jednání, možnost vyjadřovat se ke skutečnostem ve věci samé, klást svědkům otázky, apod.), které na dané věci přece beztak nic nezmění. V tomto ohledu tedy

pokračování

napadený rozsudek stěžovatele nepřekvapil, neboť ho s přihlédnutím k uvedenému očekával. Krajský soud tak uvedeným postojem, resp. vydáním rozsudku, legalizoval protiprávní postup správního orgánu, a porušil tak právo stěžovatele na spravedlivý proces nebyvalým způsobem. Stěžovatel vyslovil kategoricky nesouhlas s právním názorem krajského soudu, že s ohledem na okolnosti případu mohl městský úřad jednat bez jeho přítomnosti, aniž by porušil zákon. Ze všech uvedených důvodů má stěžovatel za to, že napadený rozsudek je do té míry nešťastný, že krajský soud citelně poškodil jeho práva nejen podle s. ř. s., ale i podle Listiny základních práv a svobod (čl. 36). Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu správního spisu bylo dne 22. 8. 2013 doručeno městskému úřadu oznámení Policie ČR o podezření, že stěžovatel spáchal dne 21. 7. 2013 přestupky v obci Spytihněv. Následně oznámením městského úřadu ze dne 14. 10. 2013 bylo stěžovateli sděleno, že je zahájeno společného řízení o přestupcích, dále mu bylo sděleno obvinění a byl předvolán k ústnímu jednání nařízenému na den 6. 11. 2013 ve 13:00 h. V tomto předvolání mu bylo také sděleno, že k ústnímu jednání budou předvoláni svědci prap. R. N., prap. A. Z., Mgr. M. K., L. O., P. Č. a P. P. a že ho správní orgán předvolává k seznámení a vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí, které proběhne na závěr ústního jednání. Rovněž byl poučen o tom, jakým způsobem má být městskému úřadu oznámeno, pokud se nebude moci dostavit k ústnímu jednání. Oznámení o zahájení správního řízení a předvolání k ústnímu jednání převzal stěžovatel osobně dne 29. 10. 2013. Poté se dne 4. 11. 2013 po předchozí telefonické domluvě dostavil na městský úřad J. H., zmocněný stěžovatelem k zastupování ve věci lustrace správního spisu a pořízení fotokopíí správního spisu vedeného pod sp. zn. PD-627/13-JU. Pořízení fotokopíí celého spisu bylo zmocněnci umožněno. K nařízenému ústnímu jednání se dostavili pouze předvolaní svědkové, kteří byli vyslechnuti. Dne 12. 11. 2013 byla městskému úřadu doručena písemná omluva stěžovatele, v níž uvedl, že se bohužel nemohl ústního jednání zúčastnit, protože na cestě do Otrokovic se mu porouchalo auto z důvodu nefunkčního čerpadla. V důsledku této závady nebylo možné v jízdě pokračovat a stěžovatel byl nucen kontaktovat autoservis, aby ho spolu s autem odvezl do Prahy. Vzhledem k tomu, že se mu vybil mobilní telefon, nemohl bezprostředně poté, co mu bylo zřejmé, že nebude moci v jízdě pokračovat, zavolat. Dále uvedl, že *„Opětovně jsem se Vám pokoušel volat po návratu do Prahy, ale telefon bohužel nikdo nezvedal. Ve lhůtě uvedené v předvolání Vám tuto omluvu zašlu rovněž písemně. Její součástí pak bude i potvrzení autoservisu o odtahu vozidla, které prozatím nemám k dispozici, protože jednatel společnosti, která autoservis provozuje, nebyl 6. 11. 2013 přítomen. V souvislosti s výše uvedeným pak prosím o opětovné zaslání předvolání k jednání včetně uvedených svědků, neboť mám zájem se k věci vyjádřit a pokládat svědkům otázky.“* K této omluvě bylo připojeno potvrzení jednatele společnosti AMODO, s. r. o. Libora Šilhána ze dne 11. 11. 2013, že firma byla dne 6. 11. 2013 kontaktována kolem 11 h stěžovatelem s tím, že má nepojízdné vozidlo a požádána, zda v případě nemožnosti odstranění závady by bylo možné zajistit jeho odtah. Po příjezdu na místo (sjezd z dálnice

D1 směr Brno, exit č. 141) bylo zjištěno, že vozidlo není možné nastartovat a vzhledem k tomu, že nebylo možné na místě závadu detekovat a odstranit, byl zajištěn odtah vozidla do Prahy. U ústního jednání v řízení o žalobě stěžovatel uvedl, že k poruše vozidla došlo určitě předtím, než mělo proběhnout jednání. Protože měl několik telefonátů s autoservisem ohledně poruchy vozidla, došlo k vybití mobilního telefonu. V uvedený moment ho nenapadlo, že by měl zajistit, aby se městský úřad dozvěděl, že se nemůže k nařízenému ústnímu jednání dostavit. Protože měl snahu se řádně a v co nejkratší době omluvit, telefonoval na městský úřad po návratu domů, ale nikoho se nedovolal. Omluvu ještě téhož dne zaslal e-mailem a pouze několik dnů poté také písemně. O přestupcích stěžovatele rozhodl Městský úřad Otrokovice dne 19. 5. 2014. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, jehož přílohou byly kopie stěžovatelem tvrzené e-mailové zprávy datované dne 6. 11. 2013 v 17:47 h a kopie písemné omluvy ze dne 11. 11. 2013, jejichž texty byly identické. Krajský úřad napadeným rozhodnutím ze dne 7. 7. 2014 stěžovatelovo odvolání zamítl a potvrdil napadené prvoinstanční rozhodnutí.

Stěžejní spornou otázkou pro posouzení zákonnosti napadeného rozsudku, s ohledem na obsah kasační stížnosti, je, zda městský úřad potupoval v souladu se zákonem, když rozhodl v přestupkovém řízení za neúčasti stěžovatele, resp. zda stěžovatel svou neúčast u nařízeného ústního jednání omluvil zákonem stanoveným způsobem.

Podle ust. § 49 odst. 1 správního řádu ústní jednání správní orgán nařídí v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, uvědomí správní orgán o ústním jednání účastníky nejmeně s pětidenním předstihem. Tuto povinnost nemá vůči účastníkovi, který se práva účasti na ústním jednání vzdal.

Podle ust. § 59 správního řádu správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejmeně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.

Podle ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích koná správní orgán v prvním stupni o přestupku ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 5. 2012, č. j. 2 As 36/2010 – 58, zákon o přestupcích koncipuje v ust. § 74 odst. 1 řízení o přestupku v I. stupni jako řízení s ústním jednáním za přítomnosti obviněného z přestupku. Tím je garantována právní jistota spolehlivého zjištění skutkového stavu věci a prokázání viny či nevin, tedy obecně právo na spravedlivý proces. Na druhou stranu poskytuje citované ustanovení správnímu orgánu možnost projednat přestupek i když se řádně předvolaný obviněný k ústnímu jednání nedostaví, pokud se náležitě (tedy i bezodkladně) neomluvil s uvedením důležitého důvodu, pro který se nemohl dostavit. V takovém případě nelze správnímu

pokračování

orgánu vytýkat, že na osobní účasti obviněného netrval a věc projednal a rozhodl na základě podkladů obsažených ve správním spise, shledal-li je dostatečnými pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Správní řád ani zákon o přestupcích nestanovují účastníku řízení předvolanému k ústnímu jednání v přestupkovém řízení povinnost omluvit se v určité lhůtě před jeho konáním. Podle konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009 - 66, může být omluva učiněna i po jednání, i když pravý smysl má, je-li učiněna předem.

Pokud se jedná o formu omluvy, je telefonická omluva dostačující a z povahy věci dokonce nejlépe splňuje požadavek bezodkladnosti omluvy z neúčasti u nařízeného ústního jednání. Protože technické možnosti umožňují i jiné formy omluvy, neznamená to, že musí být učiněna pouze touto jedinou formou. Z jejího nevyužití ale nelze vyvozovat žádné důsledky. Proto úvahy krajského soudu, jakým způsobem mohl stěžovatel řešit situaci vzniklou poté, kdy došlo k poruše jeho vozidla (možnost telefonické omluvy za použití mobilního telefonu pracovníka autoservisu, některé benzínové čerpací stanice, popř. autoservisu v Praze), nemají žádnou relevanci. Argumentace krajského soudu, jakým způsobem se mohl stěžovatel telefonicky omluvit, tak byla pro hodnocení, zda v daném případě splnil povinnost bezodkladně se s uvedením důvodu omluvit, zcela zbytečná a vedla k nepřiměřené stěžovatelově reakci.

Vzhledem k tomu, že okolnost, která zabránila stěžovateli účastnit se nařízeného ústního jednání dne 6. 11. 2013 ve 13:00 h, nastala v době, kdy už nebylo příliš reálně možné, aby se k tomuto jednání dostavil, je třeba posoudit, zda stěžovatelovu omluvu lze hodnotit jako omluvu bezodkladnou, tedy zda umožňovala městskému úřadu, aby ve věci rozhodl, aniž by znovu nařídil ústní jednání a umožnil stěžovateli, aby se ho zúčastnil.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v rozsudku ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 As 25/2013 - 23, aby mohla být omluva obviněného z přestupku z nařízeného ústního jednání považována za náležitou, musí být splněny kumulativně tři podmínky: 1) obviněný se musí omluvit neodkladně, tedy ihned, jakmile mu to okolnosti dovolí; proto není náležitá např. omluva učiněná těsně před jednáním z důvodu, o němž obviněný věděl a mohl jej sdělit již dříve, 2) v omluvě musí být uveden důvod, který obviněnému účast na jednání znemožňuje; tomuto požadavku nevyhoví např. omluva s vágním odvoláním se na vyřizování důležitých záležitostí, 3) důvod omluvy musí být doložen; obviněný tedy musí své tvrzení v rámci objektivních možností prokázat (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2006, č. j. 1 As 19/2005 - 71). Obviněného z přestupku tak nestíhá pouze povinnost tvrzení, ale také povinnost důkazní. Jinak by správní orgán nemohl posoudit důležitost důvodu uvedeného v omluvě, ačkoliv v souladu se zákonem o přestupcích tak činit musí.

Písemnou omluvu stěžovatele doručenou městskému úřadu 6 dnů po nařízeném ústním jednání po odpadnutí překážky, která mu bránila nezúčastnit se ho, lze podle názoru Nejvyššího správního soudu stěží považovat za náležitou a bezodkladnou. Stěžovatel sice tvrdí, že s ohledem na to, že se mu dne 6. 11. 2013 nepodařilo telefonicky sdělit městskému úřadu omluvu jeho neúčasti u nařízeného ústního jednání, zaslal téhož dne omluvu e-mailem na adresu X@muotrokovice.cz, ale její doručení nebylo prokázáno.

Navíc poprvé se o této formě omluvy zmínil až v odvolání podaném proti rozhodnutí městského úřadu, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupků. Pochybnostem o skutečné snaze stěžovatele se řádně a v co nejkratší době omluvit, jak ji deklaroval u ústního jednání u krajského soudu, nasvědčuje jednak skutečnost, že v písemné omluvě ze dne 11. 11. 2013 není o tvrzené omluvě zaslané e-mailem dne 6. 11. 2013 žádná zmínka, a jednak skutečnost, že text tvrzené e-mailové omluvy a písemné omluvy jsou naprosto identické. Rovněž stěžovatel přesvědčivě nezdůvodnil, proč písemnou omluvu zaslal až s několikadenním zpožděním, když porucha vozidla mohla být potvrzena odpovědným pracovníkem autoservisu nebo dokladem o převzetí vozidla do opravy, ev. o zaplacení odtahu vozidla, apod. Nebyl tedy žádný racionální důvod pro to, aby uvedenou skutečnost potvrzoval jednatel společnosti provozující autoservis.

Omluva doručená městskému úřadu až dne 12. 11. 2013 tedy nebyla učiněna bezodkladně po odpadnutí překážky, bránící stěžovateli v řádné účasti u ústního jednání, přičemž časová prodleva mezi konáním ústního jednání a doručením písemné omluvy nemohla být považována, vzhledem k současným technickým možnostem, za odůvodněnou.

Jak domněnky krajského soudu ohledně motivace procesního postupu stěžovatele při omluvě jeho neúčasti u ústního jednání, tak stěžovatelova spekulace o důvodech, které vedly k několikaměsíční prodlevě městského úřadu při vydání rozhodnutí, nemají žádné racionální opodstatnění a jsou pro posouzení věci zcela irelevantní.

Zcela nepřípadné je stěžovatelovo tvrzení, že již z usnesení ze dne 1. 9. 2014, č. j. 41 A 67/2014 - 27, o nepřiznání odkladného účinku mu byl zřejmý výsledek řízení. Nic takového nelze z citovaného usnesení dovodit. Stěžovatelova emotivní tvrzení v tomto směru postrádají jakékoliv opodstatnění.

Nejvyšší správní soud proto rozsudek krajského soudu podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil. Současně podle ust. § 110 odst. 2 písm. a) části věty za středníkem ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s. rozhodl o zrušení rozhodnutí stěžovatele i rozhodnutí magistrátu s tím, že věc se vrací stěžovateli k dalšímu řízení, neboť věcné důvody pro vydání napadeného rozsudku byly správné.

S ohledem na výše uvedené není rozsudek krajského soudu nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto podle ust. § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou. Učinil tak postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků

pokračování

náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a krajskému úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2016

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu